

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ ІНСТИТУТ ОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ

Розглянуто та ухвалено
Вченою радою Інституту органічної хімії
НАН України
протокол № 2 від «25» 02 2021 р.
акад. НАН України
В.І. Кальченко

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВИЯВЛЕННЯ ТА ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ

м. Київ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про запобігання та виявлення плагіату в Інституті органічної хімії НАН України (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права» та Статуту Інституту.

1.2. Метою Положення є:

– запобігання та виявлення плагіату в наукових (авторефератах, дисертаціях, наукових доповідях, статтях), навчально- і науково-методичних роботах здобувачів наукового ступеня доктора наук, кандидата наук (доктора філософії), наукових, науково-педагогічних працівників Інституту органічної хімії НАН України (далі – Інститут; IOX НАН України);

– розвиток навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування;

– дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань;

– активізація самостійності та індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

1.3. Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Інституту.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ

2.1. У Положенні використовуються терміни у таких значеннях:

Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (Закон України «Про (Закон України «Про авторське право і суміжні права», стаття 50).

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (Закон України «Про освіту», стаття 42, пункт 4).

Науковий результат – нове наукове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень чи аналітичної (аналітико-синтетичної) обробки та систематизації відомих наукових фактів, тверджень та результатів, зафіксоване на носіях інформації. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проекту нормативно-правового акта, нормативного документа або науково-методичних документів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову, тощо (Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність», стаття 1, пункт 22).

Автор – фізична особа, інтелектуальною працею якої створено твір.

Твір – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в

електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному веб-сайті (монографія, посібник, навчальне видання, стаття, препринт, автореферат, рукопис дисертації, тощо).

Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному веб-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілишими свої авторське право і суміжні права.

2.2. Академічним плагіатом є:

– Видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї жодних змін.

– Відтворення в науковій роботі без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів) без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

– Внесення незначних правок у скопійований матеріал (переперформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування.

– Відтворення наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата.

– Відтворення в науковій роботі наведених в іншому джерелі експериментальних або інших наукових даних без вказування на те, ким саме були отримані ці дані.

– Представлення суміші власних і запозичених аргументів без належного цитування.

– Парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет).

– Компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

– Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

3. ОЗНАКИ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

Рекомендовані показники оригінальності наукових робіт наступні:

- понад 90% - текст вважається оригінальним;
- від 80 до 90% - оригінальність задовільна, слід пересвідчитись у наявності посилань для цитованих фрагментів;
- від 60 до 80% матеріал може бути прийнятий до розгляду після доопрацювання та перевірки наявності посилань для цитованих фрагментів;
- менше 60% - матеріал до розгляду не приймається.

Різновиди академічного плагіату, визначені у пункті 2.2. цього Положення, характеризуються:

3.1 Одночасною наявністю таких ознак:

– в іншому тексті наявне таке чи майже таке саме речення, як в оцінюваній науковій роботі (за винятком стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальноживаними);

– автор оцінюваної наукової роботи не посилається на цей, інший, текст, або посилається деінде (в списку літератури, в іншій частині своєї роботи) так, що незрозуміло, якого саме речення оцінюваної наукової роботи стосується посилання.

3.2 Одночасною наявністю таких ознак:

– в оцінюваній науковій роботі міститься відтворення (повністю або частково) тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ обсягом до абзацу без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;

– або в оцінюваній науковій роботі міститься відтворення (повністю або частково) тексту іншого автора (інших авторів) шляхом його перефразування чи довільний переказ обсягом більше абзацу без бібліографічного та/або текстуального посилання на автора (авторів) відтвореного тексту щонайменше один раз у кожному абзаці;

– відтворюваний текст було створено раніше, ніж оцінювану наукову роботу (або інший ідентичний за змістом текст автора оцінюваної наукової роботи).

3.3 Одночасною наявністю таких ознак:

– в оцінюваній науковій роботі наведено п'ять або більше цитат з третіх джерел саме чи майже в такому вигляді (обсяг цитати, вступний текст до цитати), як вони наведені в іншому джерелі, без вказування на це інше джерело як джерело, з якого запозичені відповідні цитати;

– це джерело було створено раніше, ніж оцінювана наукова робота (або інший текст автора оцінюваної наукової роботи, де наведено такі самі цитати);

– автор не посилається на це джерело, або посилається деінде (в списку літератури, в іншій частині свого тексту) так, що з посилання незрозуміло, що саме з цього джерела насправді взяті використані автором цитати з третіх джерел.

3.4 Одночасною наявністю таких ознак:

– в іншому джерелі оприлюднені однакові експериментальні, або інші наукові дані (крім загальновідомих) у вигляді тексту, таблиць, формул, рисунків чи графіків, які наведені в оцінюваній науковій роботі;

– це джерело було створено раніше, ніж оцінювана наукова робота (або інший текст автора роботи, де наявне таке саме речення чи група речень);

– автор не посилається на це джерело, або посилається деінде (в списку літератури, в іншій частині свого тексту) так, що з посилання незрозуміло, що саме цьому джерелу атрибууються взяті з нього дані.

4. АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПЛАГІАТ

У разі виявлення плагіату у творах науково-педагогічних та наукових працівників, здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу вони можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

– відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;

– позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;

– повторне проходження оцінювання знань аспіранта;

– повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

- відрахування аспіранта / докторанта з Інституту.
- позбавлення матеріального заохочення.

5. ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ

Попередження плагіату в академічному середовищі Інституту здійснюється шляхом проведення комплексу профілактичних заходів, які полягають в:

5.1. Інформуванні здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників і науковців про необхідність дотримання правил академічної доброчесності та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування.

5.2. Організації бібліотекою та структурним підрозділом Інституту, який відповідає за навчально-методичне та інформаційне забезпечення заходів з популяризації основ інформаційної культури.

5.3. Формуванні завдань для навчальних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їхнього виконання.

5.4. Щорічному проведенні для докторантів і аспірантів лекцій з питань академічної доброчесності та недопущення академічного плагіату.

5.5. Формування, видання і розповсюдження методичних рекомендацій щодо належного оформлення посилань на використані джерела.

5.6. Ознайомленні здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників та науковців із цим Положенням через офіційний Web-сайт Інституту та в соціальних мережах.

5.7. Наукові керівники і наукові консультанти в обов'язковому порядку повинні ознайомлювати із цим Положенням молодих науковців на усіх етапах виконання наукових робіт, контролювати та попереджувати факти академічного плагіату.

5.8. Перевірці на академічний плагіат підлягають:

- кваліфікаційні роботи (курсіві, дисертаційні тощо) здобувачів вищої освіти, індивідуальні завдання навчально-дослідницького, творчого чи проектно-конструкторського характеру;

- дисертаційні роботи на етапі представлення матеріалів до апробації та для розгляду спеціалізованою радою;

- монографії, підручники, навчальні посібники та інші роботи, що мають авторський текст та вимагають рекомендації Вченої ради до видання;

- рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-технічного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів, з'їздів, конгресів).

6. ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

6.1. Інститутом заключено договір співпраці з ТОВ «Антиплагіат».

6.2. Інтернет-сайт, доступний в мережі Інтернет за посиланням www.unichech.com через який здійснюється доступ до системи.

Система виявлення збігів/ідентичності/схожості «Unichech» – онлайн-сервіс (інформаційна система) складається з наступних етапів:

- Автор друкованої праці або відповідальна особа з технічного забезпечення надає електронну версію своєї роботи з метою перевірки на виявлення запозичень/схожості в наукових текстах, оцінки їх оригінальності з використанням систему «Unichech»;

- Система виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості перевіряє роботу та формує звіт подібності.

**Директор Інституту
академік НАН України**

В.І. Кальченко

**Гарант освітньої діяльності
д.х.н., проф.**

М.В. Вовк